

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

вносить: в Австрії:

на цілий рік	24 К
на пів року	12 К
на чверть року	6 К
на місяць	2 К

За границю:

на цілий рік: зі щоденно висилкою 7 доларів або 14 рублів; з висилкою двічі в тижні 6 доларів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 доларів або 10 руб. Поодинокі числа по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конт. пошт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми сердце і віра руска“. — З Русла нових повальмі М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5 год. по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельовского ч. 15, II поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовского ул. Ягайлоньска ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані є вільні від порта. — Оповістки звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надсланим“ 40 сот. Подяки і правліні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Зменшене військо на границях.

(Δ) Заповіджене зменшене військо і розпущене резерв у Галичині і в Росії має бути ще протягом сего тижня виконане. В сій справі послідувало загальне порозуміння між австро-угорським а російським правительством, однак ще не рішено постанов що до деяких подробиць, котрі вимагають обережного і осяжного розгляду. Постанови що до проголошеня розпуску резерв вимагають докладного і ясного сформулюваня, щоби не викликати якого докору і через те справа троха проволочка ся.

Наслідком зменшеня війська, котре має послідувати на галицько-російській границі, верне певна часть резервистів покликаних до Галичини. Однак сего зменшеня дотеперішньої сили на пограниччю не треба розуміти так, начеб військова сила мала вернути до давнього стану, котрий в порівнянню із станом в інших державах показує ся вельми слабим.

Сила компаній в австро-угорській армії була подібна лише до італійського стану перед триполітанською війною і тому Італія була приневолена сю слабу сторону своєї армії поправити. В Німеччині компанія в часі мира числить без офіцерів 142, у Франції і Росії 125, в Болгарії 107, в Румунії 116 жовнірів. Крім того майже всі держави мають на пограничах підвищений стан, так н. пр. Німеччина на сході і заході має по 160, Франція по 204 а навіть 244, Росія в західних губерніях по 170 жовнірів.

Супроти такого стану компаній в інших арміях австро-угорські компанії показують ся вельми слабими, бо наша компанія має 91, а по потрученню різних шарж 85 жовнірів. Минувші місяці тривоги стають наглядним доказом, як некористно представляла ся у нас справа з того огляду.

Тимто зовсім зрозуміло, що військова управа старала ся навіть без огляду на можливість війни вирівнати сю нерозмірність, щоби не дати ся противникам так значно випередити а крім того уможливити йому навіть без мобілізацій з так переважною силою виступити на границі і не дати ся так легко заскочити, чого би вже відтак не можна направили.

Не вдаючи ся зовсім у мобілізацію, кожда одвічальна управа військова старає ся силу армії так доповнити, щоби досягнути рівновагу з противником. Тимто у нас в останніх місяцях покликувано резервистів, роблено закупка для магазинів, щоби сі засоби могли старчити і для скріпленої тим способом військової сили, прискорено і скорочено тим способом вимуштрованя новобранців і новопокликаних, а все те роблено так, щоби не викликувано занепокоєня.

Тимчасом деякі часописи, а особливо дописці заграничних часописів, прибілювали все те і пускали в світ тривожні вісти, котрі викликували велике політичне напружене і тривогу і всюди голошено, що наша монархія мобілізує, що має якісь заборчі наміри і що тим способом захитує європейський мир. Дипломатія і дневникарство неприязно настрій держави вихисновували се і тим способом витворював ся погляд, начеб сирваді наша монархія каламутила європейський спокій.

Такі погляди можна було до пересату стрічати в англійських і французьких а також в російських часописях, хоч може не всі там

вірили в мниму мобілізацію Австро-Угорщини. А тимчасом наша монархія лише се доповняла, що другі давно вже зробили перед захмаренем політичного міжнародного овиду, доповнила мирний стан свого війська, що дав привід до таких напастей.

Тими доповненнями виявила наша монархія слабій стан свого війська і зазначила, що побоює ся, щоби в будучині не виступила гроза для монархії небезпечна. Розуміє ся само про себе, що сі доповненя кінечні військової сили для рівноваги з іншими військами можуть викликати поза границями невдоволеня і підзори, котрі можуть в дипломатії викликати ще більші суперечности, як се було доси, та довести до різкого спору. Коли наша монархія лише доповнила прогалини в своїх військових компаніях, то се може послужити іншим державам приводом до воєнної зачіпки, як се вже виявило ся в останніх місяцях.

Однак Австро-Угорщина не може вернути до давнього стану воєнної сили, котра, як вказують наведені в горі числа, була нерозмірно слаба в порівнянню з сусідніми державами. Як має бути усталене се доповнене військової сили на пограниччю, як має уложити ся військова організація, се задача військової управи, котра має все те обдумати, щоби монархія не була наражена на ніякі несподіванки, котрих би відтак відвернути не можна було.

Християнство а соціалізм.

Написав о. Стефан Білинський, гімна. катехит в Жовків.

(Дальше).

Та не лиш ту одну ціль має на очах католицька Церков. Попри головну тоту ціль є ще у неї і побічні цілі. Церков не лише дбає про вічне і надприродне щастє людства, але так само піклує ся земськими та дочасними добрами своїх членів. Христос прецінь як найкраще своїм життям і ділами виказав, що журив ся не лиш про душі, але і про тіло людий. Для Христа земске добро і щастє чоловіка не було зовсім рівнодушне. А щож значать повні солодкости, повні спокою і чару Христові слова: „Прийдіть до мене всі утомлені і обтяжені, а я вас успокою“? Котрий учитель світа, який філантроп відозвав ся коли небудь в той спосіб до людства, до понижених, кривджених і невольничих станів? Христос, де лиш зайшов, де явив ся, де його станув, де утвердив і творив чуда і то лиш для дочасного добра людий. „Сліпі прозрівали, хромі каліки ходили, прокажені чистями ставали, глухі чули, померші з гробів вставали...“, бо Божий Лікар і Добродій людства хотів отерти слези болю, слези смутку, слези гіркого терпіня. Наколи ще уважійше вдивимо ся в той правдивий образ божий, добачимо, що Христос немов помітував богачами, а противно шукав і окружав ся лиш бідними і пониженими. Чиж не говорив з досядою до гордых Фарисей: „Горе вам, Фарисей, що любите перші місця на зборах і поздоровленя на торгах“, або до жадіських учених законників і квіжників: „І вам законникам горе, що накладаете на людий тягарі, яких они не можуть двятати, а самі ні пальцем одним не рушите“? Противно, щоби потішити бідних, говорив до них: „Блажені плачучі, бо ті натішат ся!“

Та коли соціалісти в земських добрах,

розкошах і частю добачають першу і найголовнішу ціль, то Христос всяке земске добро уважає за річ другорядну, а зглядно за середник і спосіб лиш до осягненя висшої, надземскої і вічної цілі, тому пригадує людству і з натиском наоминає: „Шукайте передовсім царства божого і правди єго, а проче вже додасть ся вам!“ І самі чуда творив Христос для тої висшої цілі, щоби уздоровлений і тронутий незвичайною появою на собі самім повірив, що перед ним стоїть не чоловік, а Бог. Крім чудес, які творив Христос, знаємо, що Христос побивав ся за правдою, справедливою, а виступав проти всякої кривди, зневаги і понижєня. Усім поручав любов і милосерде. Богатим поручав бідням, голодних, спражених і подорожних, царям поручав справедливість і вирозумілість, ученим і гордим чесноту покори, щоби тим чином і способом, а не революцією, грабжією і мордами зрівнувати суспільні верстви.

Слідами Христа пішла Церков і ціле християнство. Церков все ставить перед очі людства висшу і ідейнішу, небесну ціль життя. А для несєня помочи біднійшим заохочує своїх заможнійших членів до діл милосердя зглядом ближних. Гляньмо в перші часи християнства, в перші християнські громади! Приганім собі на ті „братолюбиві столи“, до яких засідали поруч себе як рівні з рівними, як брати з братами богаті і бідні, пани і невольники, бо їх єднала одна віра, одна любов, одна ідея, один порив, один дух Христа! З перших віків християни, що лиш мав, складав у ніг апостолів, бо „все було спільне“, але робив се не під примусом, не під напором, не під карою, а добровільно, з любови до ближнього і до Христа. І так по нинішній день — Церков все волює на одиниці і на цілі держави в тім дусі, щоби ті мужі, що стоять при кермі і суть рівночасно християнами, поведили ся як керманчі справедливости та щоби свої закони, які видають, опирали на засадах справедливости і Христом прилорученої любови.

А тепер питаємо: Яким правом соціалісти сьміють говорити, що релігій се чисто „приватна річ“, як що ми бачимо, що християнська релігій пересякла наскрізь душі не лиш одиниць, але усіх народів і держав? Як сьміє соціалізм домагати ся усунєня релігій із гнізда родин, із шкіл, із суспільного життя і держав, як сьміє Бебель, найвисший вожд німецької соціал-демократії, накликувати: „На релігійнім терені здвигаймо атеїзм себто безвірство!“ Чи того бажав людству Христос? Чи не та валили апостоли поганських ідолів, а мученики на те проливали свою кров за віру, щоби в XIX. і XX. віці на християнські області, кровю і потом божих вбранців зрошеній, розвіє ся атеїзм, безвірство вісцуте, ганґрена і соціалістична пошесть. До того Христос не допустить! Скорше чи пізнійше проклянуть ся християни, зрозуміють, до чого то стремлять соціалі і самі без нічийого проволу і намови, лиш під напором голосу совісті стануть і не допустять до того, щоби соціалістичні буріли і оскверняли добрі храми і святині під покрішкою званої фракції: „Лучше ставити шпиталі, дома і приюті для слуг, калік і безпомічних, як церкви!“ Де ходит о усунєня релігій, де ходит о замкненє церкви, о прогнанє священника, о загарбанє церковного добра, там они перші! А чому? бо цілю їх є за всяку ціну повалити релігій, а посіяти безвірство, щоби як буря росли они і множили ся. Така ціль соціалістична!

3. Християнство ріжнить ся від соціалізма середниками і способами, що служать до осягненя цілі.

В тій точці не треба довго розводити ся. Кождий знає, яких середників в осягненю своєї вискої цілі уживає Церков, а яких способів уживає соціалізм. Та коротко не завадить і отсего в одно, два речєня зібрати. Отож першим середником до осягненя божої, надприродної і всім нам 'назначеної цілі є віра в одного Бога і Сина Єго, Ісуса Христа, а так само віра в усі христ. кат. Церкву, подавані правди. Дальшим середником є заповіді Божі і церковні, сьв. Тайні і молитва. Все се суть середники надприродні, як: праця, ошадність, тверезість, любов, справедливість, милосерде, покору і т. и.

Під тим зглядом соціалізм радикально ріжнить ся від християнства. Що їно чули ми, що цілю соціалізма є ширити атеїзм, безвірство і зисцуте. До такої мерзєнної цілі хіба трудно, щоби міг ужити таких середників, як віри в Бога, як молитви, як сьв. Тайні, бо соціалізм все те відкидає і висьміває.

З всего, що носить на собі ціху надприродности, соціаліст глузує. Так вже певно соціалісти неслугують ся в культурній спосіб одними хіба средствами природними? Отже: працею, запопадливою, ошадністю, вирозумілістю, посвятою і любовю, щирістю, гуманністю, а хоч би і покорою... Для так гарних кличів, як они піднесли, варто посвятити ся, попрацювати і належало беззаперечно ужити таких способів, щоби не сиоганати ідеї рівности, волі і братерства.

Так оно повинно бути на наш погляд. Та що інше наш християнський світогляд, а що інше соціалістичний, виманципований і від всіх таких ніжностей, ілюзий та сентиментів визволений і освободжений розум. „Що послугувати ся працею, по що журити ся завтрішнім днем і відіймати собі від уст, щоби дещо ошадити, пощо банити ся у такі сентименти, як якась грєчність, вирозумілість, посвята, геройська любов, гуманність і покора? Красше все те лишити вже і поручити першим „християнам“ та середовічним пустинникам і монахам, нехай они в отих „чєспотах“ вправляють ся і на вічну нагороду в царстві небеснім чекають, а ми, соціалісти, волимо більше вже випробоване средство, яке скорше і певнійше доведе до цілі — краший меч ляскучий, красша гільотина з острими ножами, красші і зручнійші гармати, — то наші средства!“ — говорять соціалісти. „Як що має бути, нехай буде зараз!“ Бачимо, що соціалісти, як „дїти світа“ суть проворнійші і більше хатрі від „дїтий сонця і віри“.

Бачимо отже наглядно, що соціалісти неслугують ся такими середниками, перед якими і до яких християнство з відразою ставить ся.

(Дальше буде).

Два знаменні ювіліє.

Sic fata tulerunt, що 300-літний ювілей Романових зійшов ся в тисячнім, ювілейнім числом „Прикарпатської Руси“ і вилив ся в тиху маніфєстацію „подярємної Руси“ для царської ріді. Ниніж під гомоном церковних дзвонів і гуком гармат в цілій Росії сьвяткує урядово російський „нарід“ царське сьвято, а ювілейне число „Прикарпатської“ в трибарвних красках (сипно-черво-

но білий) шле поклін маєстатови сихтор-жеств, надії, потішителєви і хлібодавцєви всіх „подъяремних агітаторів і шпигунів“. О, великая, єдина, стомілонная, чорносотенная Русь! Найвизначнійші „подъяремні“ публіцисти, поети, учені, Лабєнскі, Глушкевичі, Аргусі, а навіть сам „амбасадор“ Яичевецкий поють твою славу „на щастє другам, на погибель врагам“...

Тихий ювілей „Прикарпатської Русі“, посвячений de facto не 1000. числу часописи (се пустаки!), але династії, що замучила Україну, Польщу, Кавказ, Фінляндію, що на протязі свого тріхсотлітнього панованія має за собою лише сльози, кров і проклони.

„Прикарпатникам“ не стало цивільної відваги сказати отверто своїх задушевних думок.

„Галичанин“ псказав ся більшим джентельменом, виступив отверто, видавши число присвячене ювілеєви Романових — помістив царскі корони, та й портрети російских царів. А у вступі до ювілейного привіту царатови читаємо таке (дословно):

„На необъятной Руси великій, торжественный народный праздник. Къ престолу Всевышняго возносятся изъ миллионъ сердецъ русскаго народа благодарственные молитвы за спасеніе, передъ тремя вѣками русскаго государства отъ расхищенія его наѣздниками, за избавленіе русскаго народа отъ плѣвненія его и пораженія иноплемениками и иновѣрцами, за возведеніе на русскій престолъ св. Владимира благополучно и славно царствующаго нынѣ въ русской имперіи возлюбленнаго народомъ Дома Романовыхъ. На всей необозримой землѣ русской, какъ подъ соломѣнными крышами так и въ великолѣпныхъ дворцахъ, во всѣхъ слояхъ преданнаго своему государю и своей династіи русскаго народа господствуетъ великая, неописуемая радость и выражается его сердцемъ и душою безпредѣльная благодарность, что Всемогущій, въ любвеобиліи своемъ, вѣками охранялъ десницей своей данный нимъ русскому народу въ правители и попечители о его судьбѣ царскій родъ, создавшій великими своими подвигами, трудами и заботами нынѣшнюю могучую русскую имперію, облекшій послѣднюю ореоломъ славы и могущества, что такъ же любвеобильно оберегаетъ для счастья и во славу русскаго народа и всѣхъ живущихъ подъ русскимъ царскимъ скипетромъ и нынѣ благополучно царствующаго изъ этого рода имп. Николая Александровича, надежду Россіи, наследника-цесаревича Алексѣя Николаевича и весь царствующій Домъ. Въ четвергъ истекаетъ ровно триста лѣтъ съ того дня, какъ изволилъ Божіимъ, по единодушному желанію всѣхъ слоевъ русскаго народа, великій Земскій Соборъ, собравшійся въ столицѣ государства, Москвѣ, провозгласилъ царемъ родоначальника царствующаго нынѣ Дома, Михаила Оеодоровича Романова“.

До сих слів, їх тенденції, їх бючій в очи неправді нема що додавати.

Не знаємо, як випаде царскій ювілей; чи справді так торжественно, як се голосять наші русофіли. Але в Галичині викликав в неприхильний відгомін. Вже вчера на передодні ювілею польска молодіж у Львові по горячих, протикарских промовах спалила портрет царя.

Настрій серед українського населенія Галичини в відношеню до царского ювілею ще куди гіршій. Українці не можуть забути кривди тим, що зломали Переяславский договір, внесли самоуправу України, а з українских народних змагань зробили одну руїну; не забуде ім ні указу з 1876. року, ні топтання природних прав нації, як се діє ся під нинішню хвилю на закордонній Україні, ні вкінци того деморалізуючого впливу, який царска Росія через своїх агентів русофілів ширить серед українського населенія в Галичині.

Царскій указ, оголошений з нагоди ювілею Романових розпоряджує, щоби ужити 10 мільонів рублів з аграрного Банку для побільшенія основнаго капіталу дворянської каси взаємної помочи, а 50 мільонів рублів призначує як незайманий капітал на поправу положенія селян. Опісля говорить указ про ріжнього рода полекції від податків і гривен, угодієне для державних урядників і їх родин, амнестию за печатні проступки, які сповнено

по день 6. марця, позволяє на прийатє студентів, виключених за участь в заборонених зборах, о скільки они не перешкаждали в відбуваню викладів, містять амнестию для звичайних і державних злочинців, помилуванє засуджених на смерть і на 20-літні поневольні роботи. Зносить ся нагляд над особами, що стоять під поліційною контролею, заряджує ся будову шпиталів у Фінляндії і т. д.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і привіднувати нам нових передплатників в кругах своїх знакомах.

З державної ради.

На вчерашнім засіданю скарбової комісії вніс п. Діяманд, щоби на нинішнім або завтрашнім засіданю палати здати звіт про зміну закона про горівчаній і особисто-доходовий податок, щоби ті послі, які не належать до комісії, могли познакомити ся з тим предметом. Сєму внескови спротивив ся з технічних оглядів предсідник п. Урбан і вказав, що всі закони, над якими радить комісія, лучать ся разом. П. Куранда вніс, щоби всі закони в міру, коли полагодить їх комісія, предложити палаті. По довшій дискусії відкинєно оба ті внески, почім комісія приступила до нарад над переказуванєм краям сум з податків.

П. Діяманд домагав ся розпочати як найскорше нарад над податком від пива, так, щоби сей податок був управильний у всіх краях як податок від горівки. Відтак протестував проти ключа розділу переказань, який предложив референт. В тім ключі нема з одной стороны ориентації що до консумції горівки, а з другой стороны є постанова про розділ після числа населєня хіба на се, щоби много заробила ті поодинокі краї, які нічо не платять. Межи переказуванєм а даванєм грошей мусить бути ріжниця. Бесідник противить ся переказуваню грошей з податку краям перед заведенєм загального права голосованя до соймів, а коли би вже мало прийти до переказувань, повинно се вступити в відношеню до дійсно плачених податків. Підчас подрібної дискусії предложить бесідник новий ключ розділу і буде домагати ся, щоби переказуванє обовязувало на разі на 1 рік. Тоді правительство буде приневолене само обробити подрібну статистику консумції горівки. П. Діяманд завоїв предлогу внеска що до знесенія краєвих і державних шваркарских оплат.

П. Вінарски заявив, що соціялісти є противні далеко ідучій реформі краєвих скарбових коштом держави, доки не буде заведене загальне право голосованя до соймів. За те є они готові згодити ся на дотації на певні, означені ціля. Підчас дискусії предложать соціялістичні послі внесок про перехід до дневної черги над предлогу референта, а виготовлять новий внесок, після якого держава буде приневолена покрити половину дійсного, загального видатку, який припадає на поодинокі краї на учительскі платні.

П. гр. Рей (людовець) означив, що начерк референта кривдить Галичину. Порівнянє з Моравією і Шлеском є не обосноване. Бесідник вказує на недостачі в адміністрації Галичини, які походять ще з часів панованія централізму. В справі будови водних шляхів в Галичині правительство поводить ся страдально. Щойно на 1913 р. вставлено кредити на будову деяких доріг. Також на области залізниць обходять ся з Галичиною гірше, чим з іншими краями. Про водні шляхи много говорєно, але їх ще нема. Сторонництво бесідника стремить до піднесенія діяльного стану краю. До сєго є потрібні полекції в домовні і класові податку для найнижших клас рільництва. Сторонництво бесідника домагає ся рішучійшої акції на пола будови доріг і залізниць, меліорації, інтензивнійшого попертя і змодернізованія всіх галузей рільництва. Вкінца бесідник заявив, що польске народне сторонництво могло би голсувати за достарченєм краям нових податкових середників, але лише тоді, коли передтам буде переведена нова виборча реформа до соймів.

По нїм промовляли ще пп.: Ліхт і Бєхине, почім забрав голос п. Будєинов-

ский і заявив ся проти всяких переказувань в хосєн Галичини, бо єї краєві фонди ідуть виключно на пошривє польских народних, культурних і господарских інтересів і на гнет Українців. Заповів предлогу внеска, після якого мають бути розділені опусті в реальній податку в сей спосіб, щоби найбільшій мали найбільшій опуст, а найбогатшій ніякого.

На тім перервано нарада. Дальше засіданє нині рано.

Перед миром.

„N. W. Tagblatt“ пише, що розпущенє части війска, яке стоїть над галицькою границею, наступить в найближшій часі.

Переговори з Росією ще непокінчені. Має се однак наступити в половині сєго місяця.

„Reichspost“ означує міжнародне положєнє в такий спосіб: В Галичині і в Росії зносять ся вже окремі війскові зарядженя. Війскові власти видали вже відповідні зарядженя. Крім того просьби резервістів о відпустку полагодиєно прихильно в великій числі. За сєне полагодиєно ще формальної сторони розоружєня між Віднем і Петербургом.

„Die Zeit“ доносить, що заряджено вже цофєнє війскової сторожі, розставленої від часу перєслєня при мостах, магазинах і ріжних залізничних будівлях.

„Local Anzeiger“ на підставі інформації з Петербурга стверджує, що речєнєць російської і австрійської демобілізації перєсунєно трохи на пізнійше.

Справа мира на Балкані.

Австрійскій посол в Білгороді Угрон, а також послі інших держав, удали ся до предсідника міністрів Пасіча з запитом, чи балканські держави хотять прийати посередництво в справі мира з Турєчиною. Пасіч відповів, що сербске правительство відповість по порозуміню з іншими балканскими державами.

Послі великодержав удали ся оноді до грецкогo міністерства заграничних справ з повідомленєм, що Порта просила о посередництво в справі мира. Супроти того питають ся, чи Греція прийме сє предлогу. Міністер просив о час до порозумінія з іншими балканскими державами.

Великий вєзир заявив в дєвничарскім розпиті, що не є правдою, немовби Порта відступила вже Адриянопіль. Безпосередних переговорів з Болгарією зовсім нема. Порта прийняла лише посередництво великодержав, але без обовязку піддати ся рішеню Європи. Великий вєзир заявив ся проти воєнного відшкодованя.

„Die Zeit“ доносить, що балканські держави не дуже прихильно відносять ся до предлога великодержав в справі їх посередництва між ними а Турєчиною.

Турєчиная мала повідомити льондонскій уряд заграничних справ, що згодить ся на відступленє Адриянополя, але не хоче нічога знати про відступленє півострова Галіполізаплаченя воєнного відшкодованя.

„Ікдам“ звіщає, що вчерашна рада міністрів радила над звітом турєцкогo амбасадора в Петербурзі що до висліду ведених в Петербурзі переговорів в справі заключєня мира. Рішено перєслати амбасадорови нові інструкції, на основі котрих є надія, що будуть вирівнані ріжницї, які єствують що до управильненя границі між Болгарією і Турєчиною.

Іншій дєвничик доносить, що вчера відбуло ся засіданє молодотурєцкогo комітету, але не порішено на нїм нічога в справі мира.

„Тавіа“ привязує великі надії до вибуху ворохобні в північній Альбанії проти Сербії.

Послі великодержав підняли вчера перед полуднем у болгарского предсідника міністрів Гєшова demarche, щоби повідомити єго, що турєцке правительство просило великодержав о мирове посередництво. Послі запитали Гєшова, чи болгарске правительство є готове прийняти се посередництво в тих самих границях. Гєшов подякував послам за готовість великодержав до посередництва, заявив, що по-

відомить про се раду міністрів і порозуміє ся з союзниками що до відповіді.

Вчера явили ся послі великодержав також у чорногорского міністра заграничних справ і запитали єго, чи Чорногора прийме посередництво. Міністер подякував за ласкаву увагу і просив о проволочку на відповідь, бо мусить порозуміти ся з корсьлем Микитєю і з союзниками.

Голоси про положєнє.

Про заграничне положєнє не принєсли відєнскі часописи вчера нічога нового; стверджують лише, що все полишає ся в завішеню. Одиноким інтересним моментом є сильний крок великодержав, зроблений вчера у балканских великодержав.

Англійска печать о много спокійнійше обговорює нині війскові предлоги в Німєччині. „Times“ каже між иншим, що скріпленє німєцкогo війска є зрозумілою річю, бо на Балкані виросла нова оружна сила, через що Австро Угорщина, як союзник, втратила для Німєччини первісну вартість.

Білгородска „Самоуправа“ заявляє, що сербске правительство прийме посередництво великодержав з рівною готовістю, як перед трома місяцями. Однак користаючи з досвідуду, який дало розбитє переговорів в Лондоні, домагати ся буде, щоби Турєчиная вже в мирових условинах заявила, що приймає домаганя балканских держав. Положенє Турєчини є того рода, що турєцке правительство мусить прийняти сї условини.

Бюро Райтера довідує ся із турєцкогo, дуже добре поінформованого жєрєла, що тому, що Турєчиная прийняла посередництво великодержав, отже нема бесіди про ставленє нею яких небудь условин, або робленє нових кроків.

Воєнне відшкодованє.

„Wien. Allg. Ztg.“ доносить з Парижа, що в підри тридєржавного порозумінія єствують значні ріжницї думок в справі воєнного відшкодованя, яке мала би заплатити Турєчиная. Франція і Англія рішучо сєму противлять ся, затє Росія готова є прихилити ся до бажаня балканских держав, тим більше, що Росія дала Болгарії більшу суму на ведєнє війни, а на случай, коли би Турєчиная заплатила воєнне відшкодованє, Росія відразу мала би свєрот своєї позички. Що до висоти суми, якої домагає ся Болгарія, то ходить тут о 800 мільонів франків.

Балканські відгомони.

Турєцкі морскі власти перєслали амбасадорам великодержав протєст проти острілюваня неутральних кораблів Болгарами.

Сербска печать остро критикує поведєнє Болгар в справі визначєня сербско-богарської границі. Дєвнички нападають на правительство, що занадто безпредметово поводить ся супроти живненних інтересів краю.

Сербія клонить ся до Австрії?

Білгородскій дописець „Die Zeit-у“ дізнає ся, що ізза останних непорозумінь Сербії в Болгарією і прикрих досвідів пороблєних в граничних справах, політичні круги прихильють ся до думки приязних відносин з Австрією.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Калєндар. В пятницю: руско-кат.: Петра і Анастасії; римо-кат.: Томи. — В суботу: руско-кат.: Поликарпа; римо-кат.: Івана Бєж.

— Загальні збори членів Тов-а запомоги убогих гр.-кат. церков ім. св. Ап. Петра відбули ся після заповідженого рєчєнця дня 18. лютия с. р. в музею гр.-кат. семінарії дух. у Львові. Збори відкрив о 3. год. з полудня містоголова о. проф. др. Мишковскій Тит (замість недужого голови Тов-а о. мітр. Льва Турєвича) вступною промовою, в якій між иншим помянув память заслуженого для Тов-а свідка бл. п. д-ра Соловія Тадея і предложив до проводу зборами о. декана Юліяна Яримовича, що збори односторонно прийняли. Відтак наступили звіти: секретаря о. Ів. Давидовича про діяльність Відділу (роздача 13.200 К, яко

запомогти убогим церквам, реальність в Теревоблі записана бл. п. о. Іваном Залудцким на цілі Тов а), справа секції артистично-технічно-правничої при тов-і св. Петра і пв. О. Іван Рудович подав ближші поясненя в справі реалности в Теревоблі, а о. Іларій Павливський здав касовий звіт і фінансовий Товариства. На внесенє о. Льва Залудного в імена контрольної комісії прийняти збори сі звіти до відома і уділили уступаючому Виділові абсолютну рішучість. До нового Виділу на слідувачий рік стали вибрані: головою Всесв. о. мітр. Туркевич Лев, членами виділу оо.: др. Боця Йосиф, Давидович Іван, Липиня Василь, др. Мишковський Тит, Павливський Іларій, Стефанович Александер, Рудович Іван і др. Яремко Дмитро; а заступцями оо.: Гургула Володимир, Левичкий Ярослав, Ляско Василь і Лаба Василь.

Після внесеня Виділу приділено 194 К 57 с. до корінного фонду а прочий дохід в 1912. року призначено на заомогти убогим церквам. По поновній дискусії в справі реалности в Теревоблі і прийнято відповідних рішень, о. предсідник замкнув збори о год. 6:30 вечером. Новий Виділ уконститував ся в сей спосіб: містоголовою вибрано о. др. Мишковського Тита, секретарем о. Давидовича Івана, скарбником о. Павливського Іларія, контролером о. д-ра Яремка Дмитра. Рішено оголошити конкурс до вношеня прошеня о заомогти в речинцем до 25. марца с. р. — *Виділ Тов-а.*

— **Самооборона Русинів в Канаді.** З Етельберту (в Канаді, провінція Манітоба) пишуть нам: Англійські загорільці в злучі з рускими пресвітеріянами задумують викинути руску мову в народних шкіль в Канаді. Против сего канадський Українці мусли на вічах запро-тестувати. І Етельберт не остав позаду. Місцевий парох о. М. Кінаш розписав листи до зватніших одиниць в окрузі, заповів по кольоніях, по церквах і дня 15. лютого с. р., на наше Стрітене вібрало ся надсподівано много, як на Етельберт, людий, бо около 400, до читальняної галі. О. Кінаш представивши присутнім небезпек грозячу від шовіністичних англійських політиків на шкоду нашій мові і школі, завізвав до рішучого протесту. Протест всі ухвалили, а щоби і на будуче розбудити жуге і рух по кольоніях, о. Кінаш предложив, вибрати комітет з 12 членів на оден рік, якого цілю буде іздати по кольоніях з відчитаннми, рефератами, основувати читальні, закладати сокільські товариства, господарські кружки, ширити тверезість, основувати громадські крамниці, а щоби можна було частійше сходитись в Етельберті на політичні наради або представлення, то побудив присутних до закуплення салі в Етельберті, на народний дім. Лучає ся нагода купити велику галю за 500 доларів. Всі пристали і на разі скинули 50 дол., обіцяючи, що небаком зложать уділя на ту ціль. Як бачимо, то і в вільній Канаді не обійде ся без боротьби.

— **Шевченкове свято в Празі.** „Українська Громада“ в Празі уладила дня 23. лютого вечер в 52. роковини смерті Тараса Шевченка. Вечер зачав ся відчитом професора славянських літератур в чеськім університеті, д-ра Я. Махала, про жите і поетичну творчість Шевченка. По відчиті п. Добровольний, драмат. артист народного театру в Празі, виголосив „Перебендю“ та вімкі з поеми „Катерина“ в чеськім перекладі. П. Чиж, член „Укр. Громади“ промовляв по українськи про Шевченка, яко Українця і Словянина. Потім наступила деклямація п. Коханого „Сон“ і друга деклямація „Думи мої“ та реферат п. Бочковського про жіночі типи у Шевченка. Численно зібрана чеська публіка нагороджувала виконавців оплесками і зложила 30 К на пам'ятник Шевченка в Києві.

— **Переслідуванє католицизму в Росії.** Сумна подія, яка з почину єпископа Нікаандра стала ся перед кількома днями в католицькій церкві в Петербурзі, довела до безправного замкненя церкви в. Затривоженим „збу-їцькою провагандою“ російським попам ходило динше о приключку, щоби можна було замкнуті католицьку церкву. На останку управитель міністерства внутрішніх справ запропонував моголівському архієпископови рямо католицьких церков в царстві, усунути від повноєна церковно-парохіальних обовязків о. Дайбнера. Підставою до сего зарядженя є назване о. Дайбнером католицької церкви православно-католицькою, а також несповненє приказу поліції і митрополита, які домагали ся зняти з дверей

церкви оголошеня, що містить спис Бого-служень.

— **З Золочівщини.** В Вільшаниці засновано читальню „Просвіти“ (26 членів) і кружок „Сільського Господаря“.

— **Про зарібнову еміграцію до Прус і Америки** написав в „Przegląd-і“ п. Ант. Стржельбіці розвучливу статью. Зачала ся весна — пише п. Стрж. — а тисячі найліпших робітників їде до Прус, покидає Галачину, лшає край без рук до праці, а в додатку нищать ся на чужині морально і фізично. На роботу до Прус їдуть навіть хлопці і дівчата 12—14-літні. Остають лише діти і старці нездібні до праці. Наслідком того господарка в краю підупадає, робітник подорожів втрос і ще тяжко его дістати, так що „ваше (польске) рільництво мусать оглядати ся за чужим робітником котрого хоч би з далекого Сходу буде приневолене сироваджувати“. Автор взиває власти, щоби зарадили віділавови робітників з краю такими способами, як: обмеженем видаваня робітничих книжок, забороною візду малолітній молодежи, заостреном доглядом над бюрами посередництва праці і контрагитацією проти переселеня.

— **Між правдою а здогадами.** „Dziennik polski“ містить телеграму свого віденського дописця, в якій перечать, немов би нам, др. Божинський вів переговори між Русинами і Поляками в справі виборчої реформи. Намісник др. Божинський — каже дописець — подавши ся до димісії, дофнув ся від всяких переговорів і участи в них не бере. На по-твердженє сеї вістки треба пождати. Однак знаменне, що появляють ся чулки, що місце нам. д-ра Божинського мав би заняти дотеперішній містопредсідник намісництва п. Гродзіцкий.

— **Роздор межі Русинами на Буковині.** „Нова Буковина“ доносить: Під проводом голови клубу п. Николая Василька від було ся мивулої неділі клубове засіданє, на яким обговорено докладно передовсім справу доповняючих виборів до сойму, які мають відбутися на 11. марца с. р., та приготуваня до них. Як вказують вісти з поодиноких виборчих кругів є вибір офіційального кандидата секретаря суду п. Осипа Бурачинського запевнений переважаючою більшістю. Описав запали такі ухвали: 1. Предкладені організаційною комісією, яку клуб настановив, приготуваня до політичної організації прийнято одноголосно, їх опублікує ся вкортці в партійних органах і приступити ся як найскорше до введеня в жите сеї організації. 2. До голови української націонал-демократичної партії у Львові, п. д-ра Костя Левичкого вислано телеграму, в якій занато становище супроти послідних ухвал націонал-демократ. укр. парламент. клубу у Відні супроти польськи органу галицьких націонал-демократів „Діла“ у Львові.

Дальше пише „Н. Буков.“ В неділю відбули ся у виборчих округах д-ра де Смаль-Стоцконого в Вашківцях і Станівцях майже в кожній громаді збори виборців, на яких ухвалено завізвати д-ра Стоцконого, щоби зложив начальство „Селянської Каси“ і тому що вступив з буковинського парламентарного клубу, зложив також мандат в руки виборців. Заразом ухвалено скрізь одноголосно Союзом парламентарних і соймових послів і їх голові Николаєви Василькови висказати повне довіре.

— **Женщини у військовій службі.** Як доносять в Відня, з нагоди перенесеня міністерства війни до нової палати на „Stubenring-у“ переводить ся тепер реорганізація цілого, вельми просторого урядованя в сій осередній власти. При сій нагоді рішило міністерство прийняти женщини до військової служби — очевидно в канцелярійній службі. На початок буде прийнятих 40 пань. Будуть они заняті при екснєдиті і регістратурі. Крім того плянує управа армії виробити місце „господинь“ в шпиталях і санітарних заведенях, а також поручити роботи в магазинах одностроїв женщинам, з яких будуть утворені відділи „військових робітниць“. — Небаком готові женщини діждати ся браки до війська, бо прим. при „Sanitet-ax“ женщини ліпше би справляли ся.

— **Російська журба о Галачину.** Львівський дописець „Нового Времена“ відкликує ся до Росії, щоби не занебдувала галицьких Москалів. Коли оборонну акцію (значить, приплив нових рублів) підійме скоро, то судьба прикарпатської Руси буде обезпечена на довгі роки.

— **Пошестні недуги в львівській повіті.** Після

стану з дня 15. лютого с. р. ширять ся в львівській повіті ось які пошестні недуги: черевний тиф в громадах: Білка шляхоцка, Красів, Добряни, Новосілка, Раковець і Борщівці, шкарлатина в громадах: Замарстинів, Знесінєв, Ярчів новий, Поршина, Вербіж і Дмитровичі; дифтерія в Білогорці і Левандівці і кір в громадах: Кривчиці, Лисиничі, Гаї, Підбірці, Сокільнички, Ярчів новий і старий, Солонка, Сідлишка, Козільнички, Гута щирецка, Милошовичі і Рудно.

— **Арештованє російської граничної сторожі** Краківські дивенки доносять, що оноді утік до села Зари над російською границею коло Кракова стоячий на сторожі жовнір. Се побачила російська гранична сторожа і дала до утікаючого кілька стрілів, всі однак хибили. Жовнір схоронив ся до одної з селянських хат, а сторожа перейшла за ним на австрійську область і зажадала від селянина видачі утікача. Про сю подію повідомлено відділ жандармерії, який прибув під проводом вахмайстра і арештував цілу російську сторожу.

— **Катастрофа на морі.** Оноді в ночи відбували ся коло Гельголянда вправи німецької ескадри. Підчас сего наїхав панцирний кружляк „York“, в яким було погашене свєтло, на торпедовець S. 178. Торпедовець перетятий на дві части затонув. Кружлякови віщо не стало ся. По катастрофі дав „York“ знак, вправи перервано і освітлено рефлекторами місце випадку, але виратовано ледви кілька моряків. Після оповіданя з кругів моряків, залоза торпедовця виносила 83 осіб, а виратовано ледви 4.

Про катастрофу коло Гельголянда повідомив на вчерашнім засіданю парламента державний секретар в міністерстві маринарки, Тірпіц, і заявив, що не має ще доси подрібних даних що до жертв в людях. Катастрофа була страшна в наслідок бурі, яка шалїла на Північній морі. Предсідник посвєтятив згадку жертвам катастрофи. Також і цісар Вільгельм, який був вчера рано в Вільгельмсгаєн, коли дізнав ся про катастрофу, відїхав до Бреми і кавав відкликати заповідженє свєтло.

— **Блощиді на гол. двірці у Львові.** Одна з часописий доносить, що на головнім двірці у Львові в ждальні І. клася розмножили ся блощиді. Одному подорожньому виділи на шию аж три штуки тих кровожадних „звірів“, а коли заглянув під пошитє крисла, побачив там повні легіони сего гаразду. Завізваний придверник заявив, що вже кілька разів доносив про се велізничнім властям, але все без успіху. Цікаве, хто заніс тих галапасів до ждальні І. клася, бо не кождому туда вступ дозволений.

— **Легка побіда.** Якійсь французький інженер Матіот має винайти гармату, яка викидає стрільна наповненє не кулями і січками, але воночними, одурюючими газами. Стрільно має бути зроблене з легкої матерії, і розтріскує ся так само як прапелі в бажаний віддалі після впадоби стріляючого. Стрільно викинене з гармати летить і немов мільяна куля цукає, а газ одурює всі животини, які в тім місці находять ся. Se non e vero, e ben trovato. Если би справді винайдено такі стрільна і гармати, то всяка війна була би неможлива. Замість убийчих куль ворожі сторони закидали би себе на війні одурюючими бомбами. Одна сторона слабіша застелила би покотом поле бою, запаморочена газами, і дістала би ся живцем в полон другій стороні. Війна без проливу крови була би рішена. Інж. Матіот повинен вислати свою гармату на пробу на Балкан.

Оповідні.

— **Шевченковий вечер для дітей** уладжує тов. „Руска Захоронка“ у Львові дня 16. марца о пів до 6 год. вечером в „Рускій Бесіді, Вступ 50 сот.

— **Філія кр. тов-а господарского „Сільський Господар“ в Чорткові** уладжує при підмові Головної Ради Товариства в днях 17, 18. і 19. марца с. р. курс господарско-ветеринарійний в Чорткові. Провідник сего курсу п. Володимир Чубатий, ветеринарійний лікар в Дрогобичі, виголосить в сих днях ветеринарійні виклади, супроводжені демонстраціями на фантомах таблицях і ветеринарійних інструментах. Курс обнимати буде рівнож реферати про управу пашних ростин, сіножатий, пасовиск і про годівлю худоби, котрі обійме п. Р. Стельмахів. Просимо, щоби в кождого доколичного села явилось як най-

більше учасників. Учасники в дальших сіл одержать даром пічліг. Учасники курсу одержать свєдоцтва відбутого курсу. Зголошуватись належить у Вп. Івана Коссака, проф. семинарії в Чорткові.

— **Вінчанє** п. Матвія Мокрївського, укінч. богослова, з п-ною Марєю Косоноцкою відбуло ся дня 25. лютого в Заліській Волі коло Радимна. — **Вінчанє** п. Володиміра Бабія укінченого богослова, з п-ою Олесею Твардїевич відбуде ся дня 8. марца в Лопянці коло Долина.

— **Відзначенє** Цісар надав міністерияльному радникови в міністерстві скарбу і біржевому комісареві, др. Евгенови Лопушанському, кавалерскій хрест ордера Леопольда.

— **Адвокатску канцелярию** отворив др. Лев Лопушанський в Копичинцях в ринку (новий дім Кляйна).

— **Дозвіл на аптику.** Намісництво надало правосильно магістрови фармації, Хаїмови Фрідманови, дозвіл на самостійне веденє прилюдної аптики в Рудках, набуто від дотерішнього аптикаря Кл. Косєрського.

Др. Ярослав Гординський.

Повне виданє писань Маркіяна Шашкевича.

(Писаня Маркіяна Шашкевича Видав Михайло Возняк у Львові 1912. Збірник філологічної секції Наукового Товариства ім. Шевченка т. XIV.)

(Конець).

Перейдім до походженя моїх текстів та до питання про їх достовірність. Та погляньмо передовсім, як д. Возняк поступив із текстами у своїм виданю, а як він відїс ся до текстів мого виданя. Бо тут маємо до діла з зовсім иншими способами. Рубрика: „Походженє текстів виданнє“ виказує, що д. Возняк опер тексти Шашкевичевих писань на: 1) рукописах Шашкевича — числом около 45; 2) на текстах перводруків: „Русалки Дністрової“, „Вїнка“, „Зорі Галицької“, „Зорі“ і ин.; 3) на відписах Якова Головацконого (прим. „Лиха доля“, „Думка“, кінцева частина „Короледворської рукописи“). Відписи Я. Головацконого підчеркую.

Натомість д. Возняк квестионує в „Записках“ достовірність моїх текстів, а в виданю Шашкевичевих творів посуває ся навіть так далеко, що відкидає їх коротко. Чому? Із того, що д. Возняк підчеркує мої слова, що „нічого з того не писанє рукою Маркіяна“ (а рукою М. Устияновича) треба догадати ся, що тут лежить ціла слаба сторона оттих текстів. Коли так, то д. Возняк буде винен відповідь на питанє: чому він не вірить відписам Я. Головацконого? Чи справді М. Устиянович заслугує менше на віру, як п. Головацкий?

Але цікаве, що д. Возняк прийня по-мимо всего до свого виданя текст поезийки „Вирительови“¹⁾. Чомуж тільки сей Устияновичів текст є достовірний, а всі інші ні? Зрешкою, що відписи М. Устияновича є достовірні, про се не може бути двох гадок. Аджеж всюди виписано, де находили ся сі рукописи (у пок. Нат. Вахнянина). Тільки й змін буде в сих відписах, які роблено мабуть у поспіху, що часом додано здаєть ся там, де того не було у Шашкевича. Зрештою навіть правопись Шашкевича задержана досить докладно; про річеві зміни нема мови. До того є неомильний доказ на се. Між відписами М. Устияновича є й виписана з автографу у пок. Вахнянина стата Шашкевича „О Запорожцях і їх Сїчї“. Отже крім пропущеня ь чи ь (місцями) є ся стата вповні згідна з текстом дра Коцовського, який печатає его з автографу. Се є найліпший доказ, як вірно відписував М. Устиянович рукописи Шашкевича. Тому вийшло на велику шкоду цілому видавництву відкиненє текстів М. Устияновича — виданє є тому неповне й треба его доповнити.

Та правда, д. Возняк думає, що не на-

¹⁾ До речі кажучи, д. Возняк неопотрібно змінив „неможливе“ у Шашкевича „Вирительови“ на „Вирительви“, хоч тут очевидно повинно бути „Вирительови“. Тай у критичнім виданю належало повторити мою замітку, що два останні слова дописані в сій поезийці пізнійше.

лежить вірити відписам М. Устияновича, бо виявилось, що текст поезій „Нещасний“ і „Бандурист“, оголошений мною, се відписи із читанки В. Ковальського з 1852. р., а „Опшхане, пане?“ — се відпис із „Зорі Галицької“ 1860. р. Я не годжуся з д. Возняком у сій справі й думаю, що тут маємо до діла таки з іншими редакціями сих творів (текст із „Зорі Галицької“ питуго я сам у своїй брошурі), але припустім, що д. Возняк має рацію і що се є справді відписи із Ковальського та Дидицького. Чи се кидась найменшу тїнь на достовірність відписів М. Устияновича із Шашкевичевих автографів? Зовсім ні, бо на стор. 8-9 ділю я рукописи М. Устияновича на дві громади: на старшу і молодшу (формат і якість паперу та письмо вказують се виразно). Відписи з автографів має тільки перша громада, а там нема інкримінованих поезій, а я нігде не говорю, що они виписані з автографів. Отже навіть із сего згляду не було найменшої радії підозрівати автентичність відписів.

Вкінці ще одна річ. Я заявив у своїй брошурі, що відписи Устияновича були вислідом глибокого пієтзму до Шашкевича. Д. Возняк назвав сей здогад „замками у воздуху“ (у „Записках“), бо на его гадку повстали сі відписи з нагоди збирання Устияновичем матеріялів до читанки 1865. р. Одначе при поверховім навіть погляді на мої матеріяли можна впевнитися, що здогад д. Возняка не має основи, бо хтож буде до читанки збирати: недокінчені поезійки, уривки промов, уривки історичних матеріялів? Може їх збирати хіба сей, що відносить ся до тих матеріялів із пієтизмом.

От так виглядають вступні замітки до текстів М. Шашкевича. Щож говорити про самі тексти? У їх виданню проявляють ся ті самі хибі, що й у вступнім слові.

Вже вказано, що видане не є повне, але гірше се, що в нїм так багато помилок і недоглядів, що оно не має хіба рівного собі під сим зглядом між виданнями Наукового Товариства імені Шевченка. Отсі похибки неодавньої категорії — се правда, але все таки їх там не повинно бути.

Щоби не бути голословним, викажемо се на примірах. Деякі тексти опирає д. Возняк на „Русалки Дністрові“. Сі тексти повинні бути або відпечатані дослівно, без ніяких змін або із змінами, але тоді всі ті зміни мусять бути зазначені в примітках — так, щоби ми з тексту, який подає д. Возняк, могли втворити собі зовсім докладний образ текстів „Русалки Дністрові“. Інакше тексти д. Возняка будуть для наукового ужитку зовсім неврядатні. Отже д. Возняк не поступає так. В его текстах бачимо часто зміни супроти текстів „Русалки Дністрові“, а при сих змінах не все зазначено текст „Русалки“. Таких змін начислили ми понад 50. От пр. в поезійці „Згадка“ (стор. 9.) В. (текст д. Возняка — так будемо все значити его текст): „Царинами вітром силів“, Р. (текст „Русалки Дністрові“): „Царинами вітром силів“; у „Туві за милою“ (стор. 11.) В. „Сльозами вмиваюсь“, Р. „Сльозами вмиваюсь“ не звернено уваги на відмінний титул Р. „Дівчина а рїба“ супроти В. „Дівчина и рїба“ (стор. 22.); звичайно печатає ся у В.: нїм супроти Р. нїм; В. душі — Р. душі і т. д. Є й неконсеквенції (очи й очі — супроти Р. очі). А вже просто скандально представляє ся справа із „Читанкою“, яку випечатано з рукописи на стор. 148—199 і на стор. 265—280 порівняно з Шашкевичевою „Читанкою“, випечатаною 1850. р. Отсе порівняне не має найменшої вартости, бо цілі маси ріжниць між рукописним а друкованим текстом пропущено або відпечатано зле. І так навіть заголовок „Читанки“ з 1850. р. має у д. Возняка пропущені два слова; далі майже зовсім не звертає ся уваги на пари приїменників: з — с; зо — со, хоч они характеристичні для мови М. Шашкевича; те саме маємо й при: віколи — віколи, тїм — тїм, нїм — нїм, кождїм — кождїм (але часом зазначає ся такі ріжниць) і т. п. Взагалі всюди повно неконсеквенцій та пропусків (часто й дуже важних).

Печатана „Читанка“ з 1850. р. має сторінок (всіх із заголовною) 97; з того переглянули ми: 29 і тут найшли ми понад 130 похибок або пересїчно близько 5 похибок на одну сторону печатаної „Читанки“ з 1850. р. Але тому, що ми порівнювали тексти з печатку, середини й кінця і всюди находили

маси похибок, отже очевидно, будуть мати і тамті сторінки також стїльки похибок. Значить, в цілій „Читанці“ є похибок $97 \times 5 = 485$ — числїм коротко: 400; а коли додамо до того тих 44 похибок, до яких признав ся сам д. Возняк і тих понад 50, які ми найшли в текстах із „Русалки Дністрові“ — то загальне число похибок, недоглядів і пропусків у текстах, які ми сконтролювали, буде виносити около 500 (словами: п'ятсот). Алеж переглянене нами се тільки 1/3 всіх текстів книжки. В дальших 2/3 текстів чей найде ся ще кілька соток похибок і може число всіх недоглядів дійшло би до круглої тисячки. А можемо тим сьміліше так говорити, що пр. самі тексти Евангелій виказують супроти текстів д-ра Коцовського яких 150—200 недоглядів (пр. не все узглядено рефлексів: есть — ест; у д-ра Коцовського мають adiect. loc. sing. постійно окінчення: о́мъ, о́й, а у Шашкевича часто: ѣй, ѣмъ — а сего не зазначено при виписуваню ріжниць між текстами д. Возняка а текстами д-ра Коцовського і т. д.). Здає ся, що сих похибок досить багато.

В виду сего маємо повне право назвати видане д. Возняка зовсім невдалим. Тому радимо Науковому Товариству імені Шевченка зовсім поважно завернути се видане з книгарні, а видати ще раз писаня Шашкевича — але вже без сих прикрах похибок.

— **Справлене похибок.** У вчерашнім (50-тїм) числї належить справити у статі д-ра Гордицького речене, де говорить ся про число вичислених д. Возняком писань Шашкевича з брошурки д-ра Г. в сей спосіб, що д. Возняк вичисляє 5 поезійок і 4 байки — разом 9 чисел (а не 8, як було хибно подано).

Телеграми

з дня 6. марця.

Відень. Reichspost доносить, що в найблизших днях всі польські стрілецькі товариства мають звернути військовости випозичені ними карабіни і не вільно їм буде робити дальших військових вправ.

Атени. (Ат. аген.). Ессад паша з причини побіди Греків зголосив здачу Явіни в руки Греків.

Будапешт. (ТКБ). Зарядження обережности, які пороблено оводі, задержано дальше, хоча в меншїм обемі. На улицях був супокій. На вчерашнім засїаню соїму ведено дальше дискусію над виборчою реформою. Промовляло 6 послів, почім відложено дальші наради до нїї. Дискусія має покінчити ся ще в сїм тижні.

Білгород. (ТКБ). З сербського урядового жерела перечать вість про вибух ворохобні Малісорів і Мірдитів проти Сербів.

Терст. (ТКБ). Вчєра в полудне відбув ся бенкет учасників альбанського конгреса. При шампанї вїс Феїк бей тоаст в честь цїсаря Франц Йосифа I., архїєпископа Франц Фердинанда, Габсбурскої монархїї і населєня Австро-Угорщини.

Відень. Білгородський дописець „Die Zeitung“ довідує ся, що супроти останних непорозумїнь Сербїї з Болгарїєю і прикрах досьвідів, пороблєних в граничних справах, політичні круги приходять до пересьвідєня, що треба би навазати приязні відносини з Австро-Угорщиною. По покінченю війни була би до сего найлучша нагода.

Париж. (ТКБ). Дєвєники доносять, що бюджетова комісія приняла предложений правительством військовий кредит 500 мїлїонів франків.

Париж. (ТКБ). Вчерашна рада міністрів затвердила начєрк заведеня трїлїтньої військової служби для всіх горожан держави, без всяких полєкш. Правительство предложить сей начєрк палатї.

Бєрлін. (ТКБ). Зачувати, що в суботу прибудуть тут провідники кабинетів всіх сознєих країв, щоби відбути нараду над справою покритя нових військових потреб при помочи одноразового маєткового податку.

Париж. Вчєра прибув тут англїйський міністер війни і був на послуханю у предсїдника Поєнкарога.

— **Пошує ся інтелїгентної жєнщини** до ведєня дївочого інститута в бїльшїм повїтовім мїстї. Близші пояснєня що до обовязків настоятельки і винагороджєня удїлить ся по зголошеню листовно. Зголошеня приймає Адмінїстрація „Руслана“. 504(1)

Асекуруйте своє майхо від огню в „Дністрі“!

Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то доброті цілого народу.

Кождий Русин повинен асекуровати ся тільки в рускім товариствї взаїмних обезпечєнь „ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского тсварїства асекураційного, тільки одиє „ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешєвші оплати заобезпечєня сєлянських буд. нїв.

„ДНІСТЕР“ зєвртає кождорїчний чистий зиск своїм членам; на рік 1912 вносить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцїнює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцїнєтєлїв.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся сєлянські дїтї.

Люди асекурованї в „ДНІСТРІ“ можуть дїстати позичку у всіх великих Банках і в Товариствї взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ вносять з кінєцєм 1912 року 3,910,293 цєлєтї.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпечєня на житє у всіх догідних комбїнаціях (на дожитє, посмертні каштали, посага, рєнга).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитовї готївку, цїнні папєри і вексєлї за дешєвою оплатою премїї.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечєнь „Дністер“ у Львовї, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

!!!Купуйте!!!

одобрений Радою шкільною кравкою і видавний накладом „Видавництва Чина св. Василя В.“ в Жовкві підручник
д-ра Богдана Барвіньского п. з. „Оповіданя з рїдної історїї“.

Підручник обнимає 190 сторін тексту XXXVI сторін ілюстрацій (числом 53) на крєдовім паперї і 2 мапки. В гарній полотняній оправї коштує всего 2 К 20 с.

Сей підручник є першим підручником рїдної історїї для руских сєредних шкїл і дає шкільній молодєжи в перше повний образ нашої буваїльщини. Писаний так, що надає ся не лише для учєнїкв І, класи сєредних шкїл, але при недостатї иншого підручника й для учєнїкв висєших класє, для руских видїлових шкїл, для сємінарий і лїцєїв та до квалїфікаційних іспїтїв на народних і видїлових учєтєлїв.

Надає ся він до науки в дївоцїх та хлопчячих бурсах і інститутах, а їзза своєї приступности також для наших читалєнь, для сєлян і мїщан. З хїсною може повчити ся з него нашої історїї і кождий осыбїчаний Русин, що не має часу розчитувати ся в обємистих книжках.

У Львовї набувати можна в Книгарнї „Наук. Товариства ім. Шевченка“, Ринок 10

!!! Свій до свого !!!

Першїй Український Висилковий Дїм Музичних Струментів

ОРКАН

у Львовї, ул. Тиха ч. 1.

поручає по найдешєвших цїнах: скрипки баси, цитри, флєти, кларнєти, труби, бубни і т. д. та закладає цїлі сокільські, сїчовї, читальняні й шкільні струнні або дутї оркєстри на всякий склад.

Цїнник даром.

— **Хто ще не має образа** Вїзд Б. Хмельницького до Києва“ зволить ласкаво поспїшити ся в замовленєм. Цїна: К 10 (люксусове К 16 на вчєрпаню) пересилка К 1:20. Відповідні рами зі склом, оправою і опакованєм: сальоновї К 12, дубовї і золотї по К 16, магольовї і плюшовї по К 20, сєциальнї К 28. Замовляти на адреси: І. Павлик або М. Кривецький, Львів, Ринок 10, а також „Сокіл-Батько“ Львів, Руска 20. Полєкшї в сплатах.

Рух залїзничих поїздів

обовязуючий з днем 1. мая 1912 Р. після часу сєредно-європейского.

Замїтна. Поїзди поспїшні означєні г р у б и м друком. Години пічні від 600 вєчером до 559 рано означєні підчеркнєнєм чисел мїнутових.

Вїзїзг зі Львова

з головного двїрця:

До Кракова: 12:35, 3:40, 8:22, 8:35, 2:45, 3:45*, 5:46†, 6:05, 7:00, 7:30, 11:10.
*) до Ряшева.
†) до Мшана.
До Підволочиск: 6:10, 10:35, 2:27, 2:50†, 8:40, 11:13.
†) до Красного.
До Черновець: 2:50, 6:10, 9:15, 9:37, 2:25, 3:05*, 6:28†, 7:55†, 11:00.
*) до Станїславава. †) до Коломиї. *) до Ходорова кожного попереднього дня перед недїлю і сьвятом.
До Стрия: 6:00, 7:30, 1:45, 6:50, 11:25.
До Самбора: 6:58, 9:05, 3:50, 10:56.
До Сокаля: 7:35, 2:21, 8:00, 11:35*.
*) до Рави рускої (лише в недїлю).
До Яворова: 8:40, 5:45.
До Підгаць: 5:55, 4:53.
До Стоянова: 7:55, 6:00.

з двїрця „Львів-Підзамче“:

До Підволочиск: 6:25, 10:55, 2:42, 3:07†, 9:01, 11:30.
†) до Красного.
До Підгаць: 6:09, 1:21*), 5:15, 10:40§).
*) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і недїлю.
До Стоянова: 8:12, 6:17.

з двїрця „Львів-Личаків“:

До Підгаць: 6:28, 1:40*), 5:36, 10:59§).
*) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і недїлю.

Поїзд поспїшний зі Львова до Підволочиск відїздить о год. 2 мїн. 16 по полудни з перону 2, Нр. сходів II.

Поїзд особовий зі Львова до Красного відїздить о год. 2 мїн. 50 по полудни із західного тору перону 4 Нр. сходів IV.

Поїзд особовий зі Львова до Станїславава відходить о год. 2 мїн. 35 по полудни з перону 3 Нр. сходів III.

Льокальні поїзди.

з головного двїрця:

До Брухович: що дня: 6:02,

на головний дворець:

З Брухович: що дня 6:55.